

PROF. DOROTA GONDEK-ROSIŃSKA Z UZ

W ZESPOLE ODKRYWCÓW FAL GRAWITACYJNYCH

3 października 2017 r. Królewska Szwedzka Akademia Nauk w Sztokholmie ogłosiła laureatów Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki. Jak spodziewał się tego cały naukowy świat, są to odkrywcy fal grawitacyjnych, którzy potwierdzili ostatni element Teorii Względności Alberta Einsteina - profesorowie: Rainer Weiss, Barry Barish i Kip Thorne - prekursorzy badań zakończonych sukcesem 14 września 2015 r. Cytowany przez agencję AP prof. R. Weiss, związany z projektem LIGO/VIRGO Collaboration i pracujący w Massachusetts Institute of Technology (MIT) w Cambridge, powiedział: "Tegoroczny Nobel z fizyki to uznanie dla pracy tysiąca ludzi". **Wśród tego „tysiąca” jest zespół polskich naukowców POLGRAW, w którym pracuje prof. Dorota Rosińska z Instytutu Astronomii im. prof. Janusza Gila Uniwersytetu Zielonogórskiego.**

Polska grupa POLGRAW jest częścią konsorcjum Virgo Collaboration. W jej skład wchodzi naukowcy z Instytutu Matematycznego PAN, Centrum Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika PAN, Narodowego Centrum Badań Jądrowych, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, a także Uniwersytetów: w Białymstoku, Jagiellońskiego w Krakowie, Mikołaja Kopernika w Toruniu, Warszawskiego, Wrocławskiego i Zielonogórskiego.

Polscy uczeni stworzyli podstawy wielu algorytmów i metod służących do wykrywania i estymacji parametrów fal grawitacyjnych emitowanych przez układy podwójne zwartych obiektów (prof. dr hab. Andrzej Królak, prof. dr hab. Piotr Jaranowski), przyczynili się do precyzyjnego modelowania sygnału fali grawitacyjnej z takich układów

podwójnych (prof. dr hab. Piotr Jaranowski, prof. dr hab. Andrzej Królak), przeprowadzili symulacje pokazujące, że układy podwójne czarnych dziur są najlepiej wykrywalnymi przez detektory LIGO-Virgo źródłami promieniowania grawitacyjnego (prof. dr hab. Krzysztof Belczyński, prof. dr hab. Tomasz Bulik), badali astrofizyczne własności układów podwójnych gwiazd neutronowych i czarnych dziur (dr hab. Michał Bejger, dr Izabela Kowalska-Leszczyńska, **dr hab. Dorota Rosińska z UZ**), prowadzili badania charakteryzujące źródła szumów i ulepszające czułość detektora Virgo oraz kontrolowali jakość danych zbieranych przez ten detektor podczas niedawno zakończonej kampanii obserwacyjnej (dr hab. Michał Bejger, dr Izabela Kowalska), a także poszukiwali potencjalnie stowarzyszonych z falami grawitacyjnymi błysków optycznych (dr Adam Zdrożny).

Dr hab. Dorota Rosińska jest profesorem nadzwyczajnym w Instytucie Astronomii im. Janusza Gila na Uniwersytecie Zielonogórskim. Od 2009 r. jest członkiem projektów Virgo i Ligo. Zajmuje się m. in. symulacjami numerycznymi astrofizycznych źródeł fal grawitacyjnych oraz analizą danych z detektorów fal grawitacyjnych Virgo/Ligo. Pracuje w zespole poszukującym, w danych z detektorów, sygnału wytworzonego w procesie zlewania się układów podwójnych czarnych dziur i gwiazd neutronowych.

Tytuł magistra astronomii otrzymała na Uniwersytecie Warszawskim, tytuł doktora astrofizyki w Centrum Astronomicznym im. M. Kopernika PAN, a tytuł doktora habilitowanego nauk fizycznych w zakresie astronomii na Uniwer-

sytecie Jagiellońskim. W latach 2001-2005 oraz 2006-2009 pracowała w Obserwatorium Paryskim w Meudon oraz na Université Paris VII, najpierw na pozycji post-doc, w ramach europejskiego programu "Research and Training Network-Theoretical Foundations of Sources for Gravitational Wave Astronomy of the Next Century", a następnie jako profesor prowadząc projekty z numerycznego modelowania najsilniejszych źródeł fal grawitacyjnych. W latach 2005-2006, jako laureat konkursu Hiszpańskiego Ministerstwa Nauki, prowadziła projekt z astrofizyki obiektów zwartych na Uniwersytecie w Alicante. Jest laureatką programu FOCUS FNP (2008-2013) oraz programu europejskiego POMOST

FNP (2013-2015). Dzięki tym programom zbudowała zespół naukowy na Uniwersytecie Zielonogórskim pracujący nad astrofizycznymi źródłami fal grawitacyjnych. Program FNP umożliwił budowę klastra komputerowego PIRXGW na Uniwersytecie Zielonogórskim dedykowanego analizie danych z detektorów fal grawitacyjnych oraz modelowaniu astrofizycznych źródeł fal grawitacyjnych.

W roku 2011 za wybitne zasługi w pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i społecznej, za popularyzowanie nauki w Polsce i na świecie została nagrodzona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

esa

NOMINACJE PROFESORSKIE

Miło nam poinformować, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Andrzej Duda nadał tytuły profesorskie dwóm pracownikom Uniwersytetu Zielonogórskiego. Dr hab. Leszek Belzyt z Wydziału Ekonomii i Zarządzania otrzymał tytuł profesora nauk humanistycznych, a dr hab. n. med. Wojciech Błogowski z Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu został profesorem nauk medycznych.

PROF. DR HAB. LESZEK C. BELZYT

Leszek Cezary Belzyt urodził się 27 sierpnia 1958 r. w Warszawie. Maturę zdał z wyróżnieniem w I LO im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. W roku 1977 podjął studia historyczne o specjalności archiwistycznej na UMK w Toruniu, które ukończył w 1981 r. z wyróżnieniem. W latach 1981-1988 był asystentem i adiunktem na UMK w Instytucie Historii, w Zakładzie Historii Polski i Powszechnej po 1945 roku. 13 maja 1987 r. z wyróżnieniem obronił pracę doktorską pt. *Problem weryfikacji ludności rodzimej Warmii, Mazur i Powiśla w latach 1945-1950*. Promotorem był prof. Ryszard Kozłowski, a recenzentami prof. Wojciech Wrzesiński i Kazimierz Wajda. W latach 1991-2000 podjął pracę naukową w Berlinie i Lipsku w instytutach badawczych Historische Kommission zu Berlin pod kierunkiem prof. Kłusa Zernacka oraz Gesisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas pod kierunkiem prof. Winfrieda Eberharda. W latach 1996-2006 prowadził zajęcia dydaktyczne na Humboldt-Universität zu Berlin, Leipziger Universität, Technische Universität Dresden i Universität Potsdam. 2 grudnia 1999 r. habilitował się na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie - tytuł pracy: *Kraków i Praga około 1600 roku*.

Od września 2001 r. zatrudniony był jako profesor nadzwyczajny na Uniwersytecie Zielonogórskim, w Instytucie Historii, w Zakładzie Historii Polski i Powszechnej XVI-XVIII wieku. Od października 2012 r. jest pracownikiem Wydziału Ekonomii i Zarządzania, a od maja 2013 r. kierownikiem Zakładu Historii Społecznej, Gospodarczej i Wojskowości na tymże Wydziale. W latach 2013-2015 był kierownikiem polsko-niemieckiego projektu unijnego pt. *Dolne Łużyce i południowa część województwa lubuskiego. Krajobraz kulturowy w centrum Europy* we współpracy z Brandenburgische Technische Universität Cottbus.

W latach 2014-2017 był członkiem Zespołu interdyscypli-

FOT. Z ARCHIWUM L. BELZYT

narnego ds. oceny wniosków o przyznanie stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania został odznaczony przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Medalem Komisji Edukacji Narodowej w marcu 2015 r.

23 września 2017 r. uzyskał tytuł profesora nauk humanistycznych nadany przez Prezydenta RP.

L. Belzyt jest autorem dziewięciu monografii autorских i dziewięciu książek wydanych pod jego redakcją. Opublikował także ponad 70 artykułów, wydanych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych oraz pracach zbiorowych, a ponadto prawie 40 recenzji, zamieszczonych w większości w czasopiśmie niemieckich oraz kilkanaście drobnych publikacji.